

Nr 23.

Ankom till riksdagens kansli den 9 april 1940 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av framställningar angående ersättning till vissa personer i anledning av sjukdom eller kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring.

Bankoutskottet får härmed avgiva utlåtande över nedannämnda till utskottet hänvisade framställningar angående ersättning till vissa personer i anledning av sjukdom eller kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring.

I fråga om utredningen i de ärenden, som behandlas i detta utlåtande, får utskottet hänvisa till nedan angivna proposition och motion.

1:o.

Sven Gustaf Karlsson. I en den 8 mars 1940 dagtecknad proposition nr 112 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att till Sven Gustaf Karlsson må — utan hinder därav, att anspråk på ersättning icke framställts inom behörig tid — från och med den 1 januari 1940 från beväringmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill han enligt grunderna för förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, kan anses berättigad.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Karlsson under år 1920 fullgjort första tjänstgöring vid Södermanlands regemente; att han under år 1921 fullgjort vinterövning; att han — som under fullgörandet av första tjänstgöringen vårdats för sjukdom med huvudvärk, nystagmus och pupillför-lamning — den 20 september 1922 frikallats på grund av »inskränkt för-stånd»; att han i en den 15 juli 1939 till riksförsäkringsanstalten inkom-men skrivelse gjort framställning om ersättning för sviter efter sömnsjuka, som han skulle hava ådragit sig under nyssnämnda värnpliktstjänstgöring år 1920; samt att riksförsäkringsanstalten genom beslut den 21 juli 1939 funnit sig ej kunna upptaga ersättningsfrågan till prövning, enär Karlssons framställning om ersättning inkommit till anstalten först sedan mer än tio år förflutit från det hans militärtjänstgöring upphört och han under nämnda tid icke bevakat sin rätt till ersättning.

Bihang till riksdagens protokoll 1940. 8 saml. Nr 23.

Riksförsäkringsanstalten har i avgivet utlåtande meddelat, att anstalten efter samråd med sin överläkare, professorn A. Troell, funnit ifrågavarande sjukdom (sömnsjuka) hava ådragits under sådana förhållanden, att anstalten, därest framställning om ersättning gjorts inom vederbörlig tid, skulle hava tillerkänt sökanden ersättning jämlikt bestämmelserna i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring.

Utskottet. Under erinran att riksdagen tidigare i åtskilliga fall av likartad beskaffenhet med det nu förevarande medgivit, att ersättning finge utgå enligt grunderna för 1909 års militärsättningsförordning, oaktat framställning om ersättning gjorts först sedan mera än tio år förflutit från det sjukdomen yppades, får utskottet hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition må vinna riksdagens bifall.

2:o.

Nils Bertil Fjellstedt. I motion II: 52 hemställer herr *Holmgren*, »att riksdagen ville bevilja ett understöd till förutvarande värnpliktige vid flottan Bertil Fjellstedt till belopp, som må anses skäligt».

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Fjellstedt är född år 1908;

att han den 29 september 1939 inryckte till tjänstgöring vid flottan i anledning av anbefalld förstärkt försvarsberedskap;

att han den 8 november 1939 till följd av olycksfall ombord å pansarskeppet Åran ådrog sig komplicerat brott av vänstra underbenet och brott av vänstra lårbenet;

samt att ifrågavarande skador nödvändiggjort amputation av vänstra benet ovan knäleden.

I den föreliggande motionen anföres bland annat följande:

Fjellstedt är gift sedan år 1932, men lever skild från sin hustru sedan år 1938 och har genom frivillig överenskommelse omvårdnaden av deras 8-åriga son.

Fjellstedts fader och moder, båda 69 år gamla, äro skilda sedan år 1926. Modern, tillsammans med vilken Fjellstedt nu bor, uppstår folkpension med 41 kronor 50 öre per månad men åtnjuter icke något underhåll från mannen, vilken är medellös, varför sonen hittills måst bidra till hennes uppehälle.

Fjellstedt har varit stamanställd vid flottan åren 1925—1928. Fjellstedt har under de senaste åren förtjänat 3—4 000 kronor om året såsom chaufför, vilken syssla han på grund av sitt olycksfall ej kan återfå.

Fjellstedt är ej längre duglig till sitt yrke, chaufför, utan måste försöka ägna sig åt någonting annat och måste dessutom under de närmaste 5—6 månaderna lära sig använda sitt konstgjorda ben, varför han svårigen kan försörja sig under denna tid. Då olycksfallet inträffat under den tid han varit inkallad till rikets försvar och på den tjänsteplats han hade att fylla samt bidragande orsak till olycksfallet torde vara den föråldrade och förslitna materielen synes det motiverat, att riksdagen beviljar Fjellstedt ett särskilt understöd till skäligt belopp.

Över förevarande motion har utskottet i vederbörlig ordning införskaffat utlåtande från riksförsäkringsanstalten, som anfört:

Genom beslut den 29 november 1939 förklarade riksförsäkringsanstalten, att anstalten funnit ifrågavarande skador hava ådragits under sådana förhållanden, att ersättning i anledning därav kunde utgå jämlikt bestämmelserna i förordningen den 18 juni 1927 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring.

Enligt 6 § i ovannämnda förordning skall vid skada till följd av olycksfall i ersättning utgivas, om olycksfallet medfört sjukdom, som förorsakat förlust eller nedsättning av arbetsförmågan, sjukpenning ävensom erforderlig läkarvård jämte läkemedel och andra till arbetsförmågans höjande eller eljest till lindrande av menliga följder av olycksfallet nödiga särskilda hjälpmedel, såsom enklare konstgjorda lemmar m. m. Om olycksfallet, efter upphörande av därav förorsakad sjukdom, medfört under längre eller kortare tid bestående förlust eller nedsättning av arbetsförmågan, utgives vidare livränta under tiden å ett årligt belopp, motsvarande vid förlust av arbetsförmågan två tredjedelar av den skadades årliga arbetsförtjänst och vid nedsättning av arbetsförmågan det lägre belopp, som svarar mot nedsättningen; med tillägg av belopp, svarande mot den sannolika årliga kostnaden för förnyelse av sådana särskilda hjälpmedel, som ovan nämnts.

I enlighet härmed har riksförsäkringsanstalten, sedan meddelande inkommit därom, att Fjellstedt den 6 december 1939 hemförlovats, genom särskilda beslut tillerkänt honom sjukpenning från och med den 7 december 1939 tillsvidare till och med den 4 maj 1940 med fyra kronor för dag. Vid bestämmandet av sjukpenningens storlek har jämlikt bestämmelserna i 8 § a) i ovannämnda förordning den skadades årliga arbetsförtjänst antagits utgöra 2 160 kronor.

Då den av olycksfallet förorsakade sjukdomen alltjämt måste anses fortfarande, har riksförsäkringsanstalten funnit sig ännu icke kunna meddela beslut om den livränta, som må tillkomma den skadade.

Så vitt för närvarande kan bedömas, torde emellertid Fjellstedt, efter sjukdomens upphörande, vara berättigad till livränta att utgå efter 960 kronor för år räknat. Härvid har skadan beräknats medföra nedsättning av arbetsförmågan med 66 $\frac{2}{3}$ procent. Denna livränta torde komma att tillerkännas Fjellstedt för hans återstående livstid.

Vidare är Fjellstedt berättigad erhålla tillägg till livräntan med belopp, svarande mot den sannolika årliga kostnaden för förnyelse av den lärbensprotes, varmed han på riksförsäkringsanstaltens bekostnad torde komma att utrustas. Detta tillägg, som torde komma att uppgå till omkring 16 kronor för år räknat, kommer emellertid att utbetalas först i den mån på grund av förslitning av protesens behov uppstår att erhålla ny sådan protes.

Utskottet. Såsom av utredningen framgår, torde Fjellstedt, efter upphörande av den utav förenämnda olycksfall förorsakade sjukdomen, bliva berättigad till en årlig livränta under sin återstående livstid av 960 kronor jämlikt 1927 års militärsättningsförordning.

Det i motionen väckta yrkandet avser, att riksdagen skulle genom särskilt beslut tillerkänna Fjellstedt ett årligt understöd av statsmedel utöver den livränta från riks försäkringsanstalten, som läser komma att tillerkännas honom. Utskottet får framhålla, att riksdagen hittills endast undantagsvis beviljat dylikt understöd på grund av olycksfall under militärtjänstgöring. Med hänsyn till de för Fjellstedt svåra verkningar i olika hänseenden, som det honom övergångna olycksfallet medfört, synas emellertid starka billighetsskäl tala för att Fjellstedt beredes något understöd av statsmedel utöver den livränta, som må komma att tillerkännas honom av riks försäkringsanstalten. Utskottet vill för egen del förorda, att Fjellstedt berättigas uppbära särskilt understöd utöver författningsenlig livränta till sådant belopp, att den sammanlagda ersättningen uppgår till 1 500 kronor för år. Understödsbeloppet skulle således utgöra 540 kronor, varå dyrtidstillägg ej bör utgå.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 52, må medgiva, att Nils Bertil Fjellstedt må från och med den dag, då han tillträder livränta från riks försäkringsanstalten — utöver nämnda livränta — under sin återstående livstid från anslaget till pensioner och understöd m. m. uppbära ett årligt understöd av 540 kronor, varå dyrtidstillägg ej må utgå.

Stockholm den 9 april 1940.

På bankoutskottets vägnar:

BJ. HOLMGREN.

Närvarande: se anteckning å utlåtandet nr 21.
